მოსწავლის, პერსონალის, მშობლის/კანონიერი წარმომადგენლის კანონიერი უფლებების დაცვა

სსიპ ილია ჭავჭავაძის სახელობის ქალაქ საჩხერის #2 საჯარო სკოლა

2024 წელი

თავი I

მოსწავლის და მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლის

კანონიერი უფლებები მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. სკოლა არის ადგილი, სადაც რეალიზდება ბავშვის ერთ-ერთი ფუნდამენტური უფლება - განათლების უფლება. მხოლოდ სკოლის მოსწავლის სტატუსის მოპოვება არ არის საკმარისი ამ უფლების დასაცავად. სკოლა ვალდებულია ყოველდღიურად იზრუნოს თითოეული ბავშვის უფლებების დაცვაზე.
2. სკოლაში უზრუნველყოფილია სასკოლო საზოგადოების წევრების: მოსწავლეების, მოსწავლეთა მშობლების/კანონიერი წარმომადგენლების (შემდგომში „კანონიერი წარმომადგენელი“), სკოლის ყველა პერსონალის კანონიერი უფლებების დაცვა. ამ მიზნით:
   2.1. სკოლას აქვს შინაგანაწესი;
   2.2. სკოლაში ფუნქციონირებს სკოლის სამეურვეო საბჭო;
   2.3. სკოლას ჰყავს დისციპლინური კომიტეტი;
   2.4. სკოლას ჰყავს მანდატურები;
   2.5. სკოლის ექიმი;
   2.6. თითოეულ კლასს ჰყავს დამრიგებელი;
   2.7. სკოლას აქვს სასკოლო სასწავლო გეგმა.
3. სასკოლო საზოგადოების ყველა წევრს უფლება აქვს ჰქონდეს უსაფრთხო გარემო.

მუხლი 2. მოსწავლისა და მისი კანონიერი წარმომადგენლის უფლებები

1. მოსწავლეებისათვის მათი უფლებებისა და სკოლის მიერ დადგენილი წესების გაცნობას თითოეული კლასის დამრიგებელი ახორციელებს მათი ასაკობრივი თავისებურებების გათვალისწინებით. ეს შესაძლებელია განხორციელდეს ვიზუალიზაციით, სახელოვნებო/შემოქმედებითი მიდგომების გამოყენებით. დაუშვებელია მოსწავლისათვის უფლებებისა და წესების გაცნობა დოკუმენტზე ხელმოწერით, მოსწავლეში შიშის გრძნობის გაღვიძება, დასჯის შიშის შექმნა და სხვა.
2. ინფორმაცია მოსწავლისა და მისი კანონიერი წარმომადგენლის უფლებების შესახებ ყოველი სასწავლო წლის დასაწყისში სკოლის ადმინისტრაციის ან კლასის დამრიგებლის მიერ ელექტრონულად ეგზავნება ყველა მოსწავლეს.
3. თითოეული მოსწავლის კანონიერ წარმომადგენელთან სკოლა აფორმებს ხელშეკრულებას, სადაც დეტალურადაა გაწერილი მხარეთა უფლება-მოვალეობები.

მუხლი 3. სკოლის შინაგანაწესი

1. თითოეული მოსწავლე და მისი კანონიერი წარმომადგენელი ვალდებულია იცნობდეს შინაგანაწესს.
2. მოსწავლეებსა და მათ კანონიერ წარმომადგენლებს ყოველი სასწავლო წლის დასაწყისში კლასის დამრიგებელი გააცნობს შინაგანაწესს, ასევე შინაგანაწესში შეტანილ ცვლილებებს ცვლილების შეტანიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში.
3. თოთოეულ მოსწავლეს ან მის კანონიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს:
   3.1. თავისუფლად გამოხატოს საკუთარი აზრი და მოითხოვოს მისი პატივისცემა;
   3.2. ხელშეუხებელი იყოს მისი რელიგიური თავისუფლება;
   3.3. დაცული იყოს არასათანადო მოპყრობის, უყურადღებობისა და შეურაცხყოფისაგან;
   3.4. დასაბუთებული უარი თქვას სკოლის მიერ დაწესებული სასკოლო ფორმის ტარებაზე, ან შესაბამისი ფინანსური შესაძლებლობის არარსებობის შემთხვევაში მოითხოვოს სკოლისგან მისი შეძენა;

3.5. არ გაამჟღავნოს ინფორმაცია მისი ეთნიკური, რელიგიური, გენდერული იდენტობის შესახებ;
3.6. არ გაამჟღავნოს ინფორმაცია მისი ჯანმრთელობის შესახებ თუ ეს საფრთხეს არ უქმნის საზოგადოებრივ ჯანდაცვას ან მოსწავლის სიცოცხლეს;
3.7. ფლობდეს ინფორმაციას სკოლის მიერ მოსწავლის შესახებ რომელი მონაცემები მუშავდება, მონაცემების დამუშავების მიზანი და სამართლებრივი საფუძველი, რა გზით შეგროვდა მონაცემები, ვისზე გაიცა მის შესახებ მონაცემები გაცემის საფუძვლისა და მიზნის მითითებით;
3.8. სკოლის დირექტორთან წარადგინოს საჩივარი/მოთხოვნა სკოლის პერსონალის 2 ან სხვა მოსწავლის ან სხვა მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლის მხრიდან თავისი უფლებების დარღვევის გამო და მოითხოვოს მიყენებული ზიანის სრული ანაზღაურება;
3.9. თოთოეულ მოსწავლეს ან მის კანონიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს სკოლის სამეურვეო საბჭოს წარუდგინოს საჩივარი/მოთხოვნა სკოლის დირექტორის მხრიდან თავისი უფლებების დარღვევის გამო და მოითხოვოს მიყენებული ზიანის სრული ანაზღაურება;
3.10. დისციპლინური დევნისას ისარგებლოს დუმილის უფლებით, რაც არ ათავისუფლებს მას დისციპლინური პასუხისმგებლობისაგან;
3.11. იცნობდეს სკოლის საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმას;
3.12. სკოლის მიერ დადგენილი წესების დაცვით შეუზღუდავად ისარგებლოს სკოლის ბიბლიოთეკით;
3.13. სკოლის ადმინისტრაციასთან შეთანხმებით სკოლის მიერ დადგენილი წესით ისარგებლოს სკოლის სხვა სივრცეებით: სპორტული მოედანი, სააქტო დარბაზი და სხვა.
3.14. თავისუფლად შეიკრიბონ სკოლის ტერიტორიაზე კანონით დადგენილი წესით სკოლის წინასწარი შეტყობინების საფუძველზე, ასევე ამ შეკრებაზე მიიწვიონ სხვა პირი;
3.15. შექმნას სასკოლო კლუბები, მოსწავლეთა თვითმმართველობა ან სხვა გაერთიანება.

4. **კანონიერი წარმომადგენელს უფლება აქვს:**
4.1. მოითხოვოს სკოლის შენობაში შესვლა სკოლის მიერ წინასწარ განსაზღვრულ დროს, ან განსხვავებულ პერიოდში სკოლის ადმინისტრაციასთან შეთანხმებით;
4.2. მოითხოვოს ინდივიდუალური შეხვედრა მასწავლებელთან, სკოლის დირექციის წარმომადგენელთან, სკოლის ექიმთან;
4.3. ფლობდეს ინფორმაციას მოსწავლის მიმართ გამოყენებული დისციპლინური ზომების შესახებ.

მუხლი 4. სასკოლო სასწავლო გეგმა

1. ყველა მოსწავლესა და მის მშობელს/ კანონიერი წარმომადგენელს აქვს უფლება იცნობდეს სასკოლო სასწავლო გეგმას. სასკოლო სასწავლო გეგმა განთავსებულია სკოლის ვებგვერდზე (sachkhere2.edu.ge).
2. სასკოლო სასწავლო გეგმას ყოველწლიურად შეიმუშავებს სკოლა ეროვნულ სასწავლო გეგმაზე დაყრდნობით. სასკოლო სასწავლო გეგმის ზოგიერთი საკითხი შეთანხმებული უნდა იყოს მოსწავლეებთან, მოსწავლის მშობელთან/ კანონიერ წარმომადგენელთან .
3. სსსმ მოსწავლის ან სხვა მოსწავლის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შემუშავების პროცესში საგნის მასწავლებელი თანამშრომლობს სსსმ მოსწავლის მშობელთან/კანონიერ წარმომადგენელთან.
4. სასკოლო სასწავლო გეგმის ფარგლებში მოსწავლესა და მის კანონიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს:
4.1. დააფიქსიროს პოზიცია, რომელი არჩევითი საგნის სწავლებას ისურვებდა X კლასიდან, ხოლო იმ შემთხვევაში თუ მოსწავლეთა უმრავლესობას ექნება იგივე პოზიცია, მოითხოვოს არჩეული საგნის სწავლება;
4.2. დააფიქსიროს პოზიცია (დაეთანხმოს ან უარი განაცხადოს) ეროვნული სასწავლო გეგმისგან განსხვავებული დამატებითი საგანმანათლებლო ან სააღმზრდელო მომსახურების მიღებას;
4.3. მოითხოვოს სემესტრული გამოცდა სემესტრული ნიშნის ამაღლების მიზნით სასკოლო სასწავლო გეგმით გაწერილი პროცედურების მიხედვით;

[2] „სკოლის პერსონალში“ იგულისხმება მასწავლებელი, სკოლის ყველა თანამშრომელი, სკოლის მანდატური, სკოლის სოციალური მუშაკი.

4.4. საშემოდგომო გამოცდის დაძლევის მიზნით მოითხოვოს კონსულტაცია და შესაბამისი საგნის სახელმძღვანელოები;
4.5. მოითხოვოს მასწავლებლის კონსულტაცია საჭიროების შემთხვევაში;
4.6. კანონმდებლობით დადგენილი ფორმით შინ სწავლებაზე გადასვლის შემთხვევაში მოითხოვოს შინ სწავლება მისთვის მისაღები ფორმით: პირისპირ ან დისტანციურად;
4.7. მიიღოს მონაწილეობა სკოლის მიერ ორგანიზებულ არაფორმალურ აქტივობებში.

5. სასკოლო სასწავლო გეგმის ფარგლებში მოსწავლეს არ აქვს უფლება უარი თქვას რომელიმე სავალდებულო საგნის სწავლებაზე.
6. მოსწავლეს არ აქვს უფლება მოითხოვოს დაძლეული კლასის განმეორებით გავლა.

მუხლი 5. სხვა უფლებები

1. თოთოეულ მოსწავლეს ან მის კანონიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს:
   1.1. იცნობდეს სკოლის ბიუჯეტს და წლიურ გეგმას;
   1.2. იყოს დასაქმებული საქართველოს შრომის კოდექსით არასრულწლოვანისთვის განსაზღვრული პირობებით;
   1.3. მოსწავლის საჭიროების შემთხვევაში მიმართოს სკოლის ექიმს;
   1.4. საჭიროების შემთხვევაში მიმართოს ფსიქოსოციალური მომსახურების ცენტრს https://befriend.mes.gov.ge/psychologists/;
   1.5. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების შემთხვევაში, მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენელი წერილობითი განცხადებით მიმართავს სკოლას მოსწავლის სწავლასთან დაკავშირებული სირთულის პირველადი მართვის შესახებ;
   1.6. სკოლის მიერ საკუთარი უფლებების დარღვევის შემთხვევაში მიმართოს სასამართლოს, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.
2. საჯარო სკოლა განუხრელად იცავს რელიგიური ნეიტრალიტეტის პრინციპებს. საჯარო სკოლის სასწავლო პროცესში დაუშვებელია რელიგიური ინდოქტრინაცია და პროზელიტიზმი. საჯარო სკოლის მოსწავლეებს უფლება აქვთ სასკოლო დროისგან თავისუფალ დროს ნებაყოფლობით შეისწავლონ რელიგია ან ჩაატარონ რელიგიური რიტუალი, თუ იგი ემსახურება რელიგიური განათლების მიღებას.
3. კანონიერ წარმომადგენელს არ აქვს უფლება დაწყებით და საბაზო განათლებას ჩამოაშოროს არასრულწლოვანი.
4. კანონიერ წარმომადგენელს არ აქვს უფლება უგულებელყოს მოსწავლის საბაზისო საჭიროებები.

მუხლი 6. სკოლაში მოსწავლის ან მოსწავლის კანონიერ წარმომადგენელს მიერ სკოლის მხრიდან მათი კანონიერი უფლებების დარღვევის გასაჩივრება

1. იმ შემთხვევაში თუ სკოლის დირექტორის, ან სკოლის სამეურვეო საბჭოს მიერ მოსწავლის ან მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლი მიერ წარდგენილი საჩივრის განხილვის შედეგი არ არის დამაკმაყოფილებელი, თითოეულ მოსწავლეს ან მის კანონიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს მიაწოდოს ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის საგანმანათლებლო რესურსცენტრს სკოლის მხრიდან ნებისმიერი კანონდარღვევის შესახებ;
2. თითოეულ მოსწავლეს ან მის კანონიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს მიაწოდოს ინფორმაცია განათლების, მეცნიერებისა და ახალგაზრდობის სამინისტროს საგანმანათლებლო რესურსცეტრის უკანონო ქმედების ან უმოქმედობის შესახებ;
3. თითოეულ მოსწავლეს ან მის კანონიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს მიაწოდოს ინფორმაცია სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნულ ცენტრს სკოლის მიერ ავტორიზაციის პირობების დარღვევის შესახებ.
4. თითოეულ მოსწავლეს ან მის კანონიერ წარმომადგენელს უფლება აქვს ნებისმიერ საკითხთან დაკავშირებით საკუთარი უფლებების დარღვევის შემთხვევაში მიმართოს სასამართლოს, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

თავი II

სკოლის პერსონალის კანონიერი უფლებები

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. სკოლაში დასაქმებული თითოეული პირის შრომითი უფლებები დაცულია საქართველოს კანონმდებლობით.
2. მასწავლებელთა და სკოლაში დასაქმებული დამხმარე პერსონალის შრომით,სოციალურ-ეკონომიკურ, სამართლებრივ უფლებებს დამატებით იცავს საქართველოს პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუფალი პროფკავშირი.

მუხლი 2. სკოლის შინაგანაწესი

1. სკოლაში დასაქმებული ყველა პირი ვალდებულია იცნობდეს შინაგანაწესს, ასევე შინაგანაწესში შეტანილ ცვლილებებს ცვლილების შეტანიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში.
2. თოთოეულ დასაქმებულს უფლება აქვს:
3. იცნობდეს სკოლის საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმას;
   3.1. სკოლის დირექტორთან წარადგინოს საჩივარი/მოთხოვნა სკოლის სხვა პერსონალის ან რომელიმე მოსწავლის ან რომელიმე მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლი მხრიდან თავისი უფლებების დარღვევის გამო და მოითხოვოს მიყენებული ზიანის სრული ანაზღაურება;
   3.2. თითოეულ დასაქმებულს უფლება აქვს სკოლის სამეურვეო საბჭოს წარუდგინოს საჩივარი/მოთხოვნა სკოლის დირექტორის მხრიდან თავისი უფლებების დარღვევის გამო და მოითხოვოს მიყენებული ზიანის სრული ანაზღაურება;
   3.3. დისციპლინური დევნისას ისარგებლოს დუმილის უფლებით, რაც არ ათავისუფლებს მას დისციპლინური პასუხისმგებლობისაგან;
   3.4. თავისუფლად გამოხატოს საკუთარი აზრი სკოლაში მიმდინარე პროცესებთან დაკავშირებით;
   3.5. ხელშეუხებელი იყოს მისი რელიგიური თავისუფლება;
   3.6. ფლობდეს ინფორმაციას მის შესახებ რომელი პერსონალური მონაცემი მუშავდება, მონაცემების დამუშავების მიზანი და სამართლებრივი საფუძველი, რა გზით შეგროვდა მონაცემები, ვისზე გაიცა მის შესახებ მონაცემები გაცემის საფუძვლისა და მიზნის მითითებით;
   3.7. არ გაამჟღავნოს ინფორმაცია მისი ეთნიკური, რელიგიური, გენდერული იდენტობის შესახებ;
   3.8. არ გაამჟღავნოს ინფორმაცია მისი ჯანმრთელობის შესახებ თუ ეს საფრთხეს არ უქმნის საზოგადოებრივ ჯანდაცვას;
   3.9. ისარგებლოს კუთვნილი შვებულებით;
   3.10. შეუზღუდავად ისარგებლოს სკოლის სივრცეებით: სამასწავლებლო, ბიბლიოთეკა და ა.შ.
   3.11. თავისუფლად შეიკრიბონ სკოლის ტერიტორიაზე კანონით დადგენილი წესით სკოლის წინასწარი შეტყობინების საფუძველზე;
   3.12. დასაბუთებული უარი თქვას სკოლის მიერ დაწესებული სასკოლო ფორმის ტარებაზე;
   3.13. ფლობდეს ინფორმაციას სკოლის ბიუჯეტისა და წლიური სამოქმედო გეგმის შესახებ.

მუხლი 3. სასკოლო სასწავლო გეგმა

1. სკოლის ყველა პერსონალს აქვს უფლება იცნობდეს სასკოლო სასწავლო გეგმას. სასკოლო სასწავლო გეგმა განთავსებულია სკოლის ვებგვერდზე sachkhere2.edu.ge. გამონაკლისს წარმოადგენს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმები, რომლის გაცნობის უფლება აქვთ მხოლოდ უფლებამოსილ პირებს.
2. მასწავლებელს უფლება აქვს:
   2.1. ობიექტური მიზეზების გამო უარი თქვას მოსწავლის შინ სწავლებაზე პირისპირ მეთოდით;
   2.2. მიმართოს სკოლის ადმინისტრაციას შესაბამისი სასწავლო რესურსების (თვალსაჩინოება, დამატებითი სახელმძღვანელო, მეთოდური რესურსი) შეძენის მოთხოვნით;
   2.3. აიმაღლოს კვალიფიკაცია, რისთვისაც 6 წელიწადში ერთხელ უფლებამოსილია მოითხოვოს ანაზღაურების გარეშე შვებულება 1 წლამდე ვადით, სამუშაო ადგილის შენარჩუნებით;

მუხლი 4. სკოლაში პერსონალის მიერ სკოლის მხრიდან მათი კანონიერი უფლებების დარღვევის გასაჩივრება

1. იმ შემთხვევაში თუ სკოლის დირექტორის, ან სკოლის სამეურვეო საბჭოს მიერ სკოლის მასწავლებლის ან სკოლის ნებისმიერი სხვა პერსონალის მიერ წარდგენილი საჩივრის განხილვის შედეგი არ არის დამაკმაყოფილებელი, თითოეულ პირს უფლება აქვს მიაწოდოს ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის საგანმანათლებლო რესურსცენტრს სკოლის მხრიდან ნებისმიერი კანონდარღვევის შესახებ;
2. თითოეულ მასწავლებელს ან სკოლის ნებისმიერ სხვა პერსონალს უფლება აქვს მიაწოდოს ინფორმაცია განათლებისა და მენიერების სამინისტროს საგანმანათლებლო რესურსცეტრის უკანონო ქმედების ან უმოქმედობის შესახებ;
3. თითოეულ მასწავლებელს ან სკოლის ნებისმიერ სხვა პერსონალს უფლება აქვს მიაწოდოს ინფორმაცია სსიპ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნულ ცენტრს სკოლის მიერ ავტორიზაციის პირობების დარღვევის შესახებ.;
4. თითოეულ მასწავლებელს ან სკოლის ნებისმიერ სხვა პერსონალს უფლება აქვს შრომით-სამართლებრივ საკითხებში მათი უფლებების დაცვისთვის მიმართოს საქართველოს პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუფალი პროფკავშირს.
5. თითოეულ მასწავლებელს ან სკოლის ნებისმიერ სხვა პერსონალს უფლება აქვს ნებისმიერ საკითხთან დაკავშირებით საკუთარი უფლებების დარღვევის შემთხვევაში მიმართოს სასამართლოს, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

საკანონმდებლო აქტების ჩამონათვალი:

1. ბავშვის უფლებათა კონვენცია https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1399901?publication=0
2. საქართველოს კონსტიტუცია https://matsne.gov.ge/document/view/30346?publication=36
3. ბავშვის უფლებათა კოდექსი https://matsne.gov.ge/ka/document/view/4613854?publication=2
4. „ზოგადი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონი https://matsne.gov.ge/document/view/29248?publication=95
5. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2016 წლის 18 მაისის N40/ნ ბრძანებით დამტკიცებული ,,ეროვნული სასწავლო გეგმა“ https://matsne.gov.ge/document/view/3285991?publication=0
6. „ბავშვთა დაცვის მიმართვიანობის (რეფერირების) პროცედურების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 12 სექტემბრის N437 დადგენილება https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3394478?publication=0
7. „ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებაში უსაფრთხოებისა და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის წესისა პირობების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრის 2019 წლის 29 იანვრის N06/ნ ბრძანება https://matsne.gov.ge/ka/document/view/4363684?publication=0
8. „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონი https://matsne.gov.ge/document/view/1561437?publication=23
9. საქართველოს შრომის კოდექსი, https://matsne.gov.ge/document/view/1155567?publication=21
10. მასწავლებლის პროფესიული ეთიკის კოდექსი https://matsne.gov.ge/document/view/1032919?publication=0

სსიპ _____სკოლის დირექტორს,

(ქალ)ბატონ _____ _____ს

ამავე სკოლის _____კლასის მოსწავლის

_____ _____ს

განცხადება

_____
_____
_____
_____.

ხელმოწერა

თარიღი

სსიპ _____სკოლის დირექტორს,

(ქალ)ბატონ _____ _____ს

ამავე სკოლის _____კლასის მოსწავლის მშობლის

_____ _____ს

განცხადება

_____
_____
_____
_____.

ხელმოწერა

თარიღი

სსიპ _____სკოლის დირექტორს,

(ქალ)ბატონ _____ _____ს

ამავე სკოლის თანამშრომლის (მიუთითეთ პოზიცია)

_____ _____ს

განცხადება

_____
_____
_____
_____.

ხელმოწერა

თარიღი

სსიპ _____სკოლის სამეურვეო საბჭოს თავმჯდომარეს,

(ქალ)ბატონ _____ _____ს

ამავე სკოლის _____კლასის მოსწავლის

_____ _____ს

განცხადება

_____
_____
_____
_____.

ხელმოწერა

თარიღი

სსიპ _____სკოლის სამეურვეო საბჭოს თავმჯდომარეს,

(ქალ)ბატონ _____ _____ს

ამავე სკოლის თანამშრომლის (მიუთითეთ პოზიცია)

_____ _____ს

განცხადება

_____
_____
_____
_____.

ხელმოწერა

თარიღი

სსიპ _____სკოლის სამეურვეო საბჭოს თავმჯდომარეს,

(ქალ)ბატონ _____ _____ს

ამავე სკოლის _____კლასის მოსწავლის მშობლის

_____ _____ს

განცხადება

_____
_____
_____
_____.

ხელმოწერა

თარიღი